

Directie Financieel
Economische Zaken

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur

TER BESLISSING

Datum

1 mei 2025

Kenmerk

FEZ / 98570957

nota
TER BESLISSING

Kamerbrief Opvolging in beeld: afgeronde
periodieke rapportages KGG in 2024

Kopie aan

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Bijlage(n)

1

Aanleiding

In de brief 'Versterking rijksbrede evaluatiestelsel'¹ van de Minister van Financiën is aangekondigd dat departementen vanaf 2025 jaarlijks, en uiterlijk op Verantwoordingsdag, aan de Kamer inzicht geven in de opvolging van aanbevelingen en bevindingen van afgeronde periodieke rapportages die zijn opgenomen in de Strategische Evaluatie Agenda (SEA). Dit voor het eerst over het jaar 2024. Bijgevoegde brief geeft hier invulling aan.

Geadviseerd besluit

U kunt de Kamerbrief 'Opvolging in beeld: afgeronde periodieke rapportages KGG in 2024' ondertekenen en versturen naar de Kamer. De Kamerbrief bevat geen nieuwe informatie voor de Kamer.

Kernpunten

- In 2024 zijn voor KGG twee rapportages op het SEA-thema 'Klimaatbeleid' afgerond:
  - Lerende evaluatie Klimaatbeleid²
  - Synthese-onderzoek Klimaatbeleid³.
- Op 14 juni 2024 is een kabinetsreactie op beide evaluaties aan de Tweede Kamer gestuurd. Het kabinet heeft hierin vier lessen voor het klimaatbeleid en enkele lessen voor de evaluatieagenda geformuleerd.

¹ [Kamerstukken II, 2024/25, 31865, nr. 267, d.d. 17-12-2024](#)

² [Eindrapport Lerende evaluatie Klimaatbeleid](#), d.d. 01-05-2024 (PBL)

³ [Kamerstukken II, 2023/24, 32813, nr. 1401](#), d.d. 14-06-2024

- Deze lessen zijn vervolgens betrokken bij de opstelling van het Klimaatplan 2025-2035⁴, dat op 14 maart 2025 aan de Tweede Kamer is aangeboden.
- Het kabinet beschouwt, met de kabinetsreactie en de verwerking in het Klimaatplan, de opvolging van de twee evaluaties als 'afgerond'.
- De uitwerking na het Klimaatplan en de rapportage daarover zal meelopen in de cyclus van de Klimaatwet.

Toelichting

- Als Minister van KGG bent u verantwoordelijk om de Kamer te informeren over de voortgang van de aanbevelingen uit de afgeronde rapportages 'Lerende evaluatie Klimaatbeleid' en 'Synthese-onderzoek Klimaatbeleid' in 2024.
- U geeft aan het belangrijk te vinden om de bevindingen en aanbevelingen van evaluaties mee te nemen in de (door)ontwikkeling van beleid en de Kamer hierbij te betrekken.
- De bevindingen/lessen die in het Klimaatplan 2025-2035 zijn verwerkt, betreffen:
  - Het klimaatbeleid is nu vooral sectoraal gericht, en moet worden gecompleteerd met een stevigere beleidsinzet op systeemvraagstukken en randvoorwaarden op de weg naar klimaatneutraliteit;
  - Overwegingen van rechtvaardigheid dienen te worden betrokken en geëxpliciteerd bij besluitvorming over en evaluaties van het klimaatbeleid, naast overwegingen van doelmatigheid en doeltreffendheid;
  - Het beleid heeft effectief bijgedragen aan klimaatdoelen. De evaluatoren concluderen dat de inzet van subsidies niet altijd doelmatig is. De optimale beleidsmix verschilt tussen sectoren. Het is de uitdaging om in de beleidsmix van de sectoren uiteindelijk de juiste balans te vinden tussen (generieke én specifieke) subsidies, beprijzende instrumenten en normerende instrumenten;
  - De afstand tussen klimaatbeleid en samenleving wordt vergroot door een te grote nadruk op technische veranderingen die nodig zijn. Het klimaatbeleid moet dichterbij de leef- en belevingswereld van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties komen te staan, zodat de energie van de samenleving wordt benut en het eigenaarschap van de transitie wordt vergroot;
  - Lessen voor de evaluatie-agenda van het klimaatbeleid: Het evalueren van transitiebeleid, zoals het klimaatbeleid, vraagt om een andere manier van evalueren. Lerende evaluatiemethoden zijn hiervoor nodig, naast doorlopende monitoring van beleid. Ook zal in de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) prioritering moeten worden aangebracht op de evaluatie van die instrumenten die belangrijk zijn voor toekomstig evaluatieonderzoek naar de mix van instrumenten in het klimaatbeleid.
- Tot slot geeft u aan te hopen dat deze brief bijdraagt aan het gesprek – ook met de Kamer - over beter beleid.

---

⁴ [Kamerstukken II, 2024/25, 32813, nr. 1501](#), d.d. 14-03-2025